

Kultúra, veda a umenie v stredoveku

Kniha str. 86 - 89

Stredoveká kultúra bola podobná vo všetkých krajinách Európy, pretože vychádzala z kresťanstva.

- kultúra bola univerzálna, používal sa spoločný jazyk **latinčina** (mala ustálenú gramatiku a odbornú slovnú zásobu)
- po celej Európe sa šírili **kláštory** – hlavným cieľom bolo šírenie a upevňovanie kresťanskej viery, boli ochrancami kultúry a vzdelanosti (ochraňovali staré a písali nové knihy)
- **Kláštory zakladali** - benediktíni (Benedikt z Nursie), dominikáni (Tomáš Akvinský), františkáni (František z Assisi)
- pápež **Gregor Veľký** založil gregoriánsky chorál
- **mnísi a kňazi** boli do 12. storočia jedinými európskymi vzdelancami
- **kláštorné školy** – čítanie, písanie, latinčina

Mestská kultúra

- **mestské školy** sa začali objavovať približne v 13. storočí
- **univerzity** – najstaršie v Taliansku (Salerno, Bologna, Padova), Paríži a Oxforde.
  - vyučovala sa medicína, právo, teológia

Rytierska kultúra

- **šľachtici** – vedeli narábať so zbraňami, mali ochraňovať ostatné obyvateľstvo
- žili na svojich hradoch z daní od poddaných
- v prípade potreby museli ísť do vojny za záujmy svojho panovníka – **rytieri**

Rytieri

- vzdelávali sa v pravidlách rytierskeho správania
- vernosť
- zvláštny obrad – pasovanie
- v ich prostredí vznikali prvé literárne diela – romány a poézia

Staviteľstvo (architektúra)

Stavitelia v stredoveku najskôr stavali stavby podobné rímskemu umeniu - **románsky sloh**. V pol. 12. st. začal vznikať nový- **gotický sloh**

ROMÁNSKY- kostoly, rotundy, hrady

GOTICKÝ - kostoly, katedrály, kláštory mestá